

Stanisław Dziekoński

„Materiały do ćwiczeń z metodyki resocjalizacji – aspekt psychologiczny i pedagogiczny”, red. W. Woźniak, Warszawa 2009 : [recenzja]

Łódzkie Studia Teologiczne 18, 349-350

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Materiały do ćwiczeń z metodyki resocjalizacji – aspekt psychologiczny i pedagogiczny (Biblioteka Pomocy Naukowych EPISTEME, 4), red. W. Woźniak, Wydawnictwo Wszechnicy Mazurskiej w Olecku – Acta Universitatis Masuriensis & Wydział Filozofii Chrześcijańskiej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Olecko–Warszawa 2009, ss. 109.

Zanim sam wyrażę opinię o niniejszej pracy zbiorowej, przedstawię fragment recenzji wydawniczej, napisanej przez ks. prof. dr. hab. Jana Bieleckiego (Instytut Psychologii UKSW): „Zaprezentowana książka [...] jest bardzo cenna jako interesujący materiał do ćwiczeń dla studentów psychologii i pedagogiki penitencjarnej i resocjalizacyjnej. Prezentowany materiał ćwiczeniowy oparty jest na bogatych doświadczeniach osób pracujących wiele lat w więzieniach i zakładach poprawczych. Wielką wartością omawianej książki jest także i to, że jej adresatem bezpośrednim mogą być wychowawcy, psychologowie i pedagodzy pracujący w więzieniach i zakładach poprawczych” (s. 4 okładki).

Zachowania patologiczne zarówno wśród młodzieży, jak i wśród dorosłych ulegają nieustannym przemianom. Wiele zachowań patologicznych prowadzi nieuchronnie do osadzenia w więzieniu czy umieszczenia w zakładzie poprawczym, ponieważ przyjmują one formę zachowań przestępczych. W związku z powyższym należy poszukiwać nieustannie metod resocjalizacji odpowiadających współczesności, ale zarazem należy sięgać do początków myśli resocjalizacyjnej. Takie podejście odnajduję w recenzowanej pracy zbiorowej, pod redakcją ks. dr. Waldemara Woźniaka (z Katedry Psychologii Sądowej i Penitencjarnej Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie).

Pierwsze opracowanie (autorstwa K. Ptaka i W. Woźniaka) przedstawia funkcje, zasady, techniki, metody resocjalizacji oraz etapy tego procesu. Nawiązuje ono do S. Jedlewskiego i Cz. Czapowa – prekursorów pedagogiki resocjalizacyjnej w Polsce.

W artykule tym zaprezentowano następujące zasady wychowania resocjalizującego: reedukacji, wszechstronnego rozwoju osobowości, wszechstronnej i perspektywicznej opieki, wymagań, akceptacji, respektowania, traktowania penitencjarnego (w przypadkach zagrożenia), pomocy, indywidualizacji, kształtowania perspektyw, współpracy ze środowiskiem, systematyczności, interwencji minimalnej, „normalności”, komunikacji, uczestnictwa, wyczucia i delikatności, stosowania ograniczeń, kształtowania autonomii grupy, rozwiązywania konfliktów w grupie. Uważam, że większość tych zasad należy stosować w wychowaniu w ogóle, a nie tylko w wychowaniu resocjalizacyjnym – co jest również dużą wartością tego artykułu.

Opracowanie drugie (autorstwa J. Frączek, K. Ptaka i W. Woźniaka) prezentuje grupę samodzielnego funkcjonowania w zakładzie poprawczym, co zachęca do poszukiwania nowych form resocjalizacji.

Tekst trzeci (D. Sarzały) ukazuje podkulturę więzienną, a tekst czwarty (również D. Sarzały) – zjawisko przemocy w zakładach penitencjarnych. Radzenie sobie przez wychowawców z tymi dwoma zjawiskami w znacznej mierze warunkuje efektywność oddziaływań penitencjarno-resocjalizacyjnych. Na kanwie opracowań D. Sarzały, można postawić wiele pytań (zob. Wstęp, s. 8), m.in. takich: – na ile podkultura więzienna hamuje proces resocjalizacji; – w czym tkwi jej niebezpieczeństwo; – w jaki sposób można ją ograniczać i czy te działania należy traktować jako metodę resocjalizacji; – w jakim stopniu i dlaczego podkultura więzienna może wiązać się z agresją i przemocą; – jakie są skutki agresji i przemocy dla danej jednostki oraz dla procesu resocjalizacji w ogóle?

Dwa ostatnie artykuły – W. Woźniaka oraz S. Ślaskiego – ukazują służebną rolę psychologii dla procesu resocjalizacji, w którym nie można ograniczać się tylko do działań z zakresu pedagogiki. W przypadku więźniów (wychowanków zakładów poprawczych) uzależnionych od środków psychoaktywnych (w tym od alkoholu), należy uciekać się do współczesnych koncepcji leczenia czy psychoterapii.

Materiały umieszczone w aneksie tej pracy zbiorowej uważam za interesujące poznawczo. Znajdują się tam m.in. wiersze wychowanek zakładu poprawczego, co ma kierować myśl ku poezjoterapii w resocjalizacji.

Niniejsza praca zbiorowa została przygotowana tak, aby mogła być praktyczną pomocą dla studentów pedagogiki i psychologii. Dlatego też każde opracowanie kończy się podaniem zadań ćwiczeniowych, co stanowi właśnie o znacznej wartości praktycznej pracy.

Ze swojej strony, jako przedstawiciel katechetyki, chcę zachęcić tych, którzy przygotowują się do działalności pastoralnej w warunkach izolacji więziennej czy w zakładach poprawczych, do sięgnięcia po tę pracę, gdyż mogą w niej znaleźć niejedną odpowiedź w posłudze w tych trudnych środowiskach.

ks. prof. UKSW dr hab. Stanisław Dziekoński
Wydział Teologiczny
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Warszawa

ks. Grzegorz Leszczyński, *Kościelna procedura administracyjna w Kodeksie Prawa Kanonicznego Jana Pawła II*, Warszawa 2008, ss. 218.

Autor opracowania, ks. G. Leszczyński jest kierownikiem Katedry Procedury Administracyjnej Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW w Warszawie. Obecna pozycja książkowa jest pierwszym, szerszym opracowaniem tematyki, której Autor poświęca swoje naukowe zainteresowania. Dotychczasowe publikacje ks. Leszczyńskiego w dziedzinie procedury administracyjnej ukazały się w postaci artykułów w czasopismach naukowych, których Autor niestety, ze szkoda dla publikacji, nie zamieścił w bibliografii na końcu książkowego opracowania. Byłyby one z pewnością przydatne dla tych, którzy pragną zgłębić przedstawioną tematykę. Tym bardziej że zazwyczaj szczegółowe opracowania w postaci artykułów, zawierają więcej cennych informacji niż podręcznikowe opracowanie. Szczegółowa analiza omawianego opracowania pozwala jednak odnaleźć wiele wątków poruszanych przez Autora we wcześniejszych opracowaniach, które zostały zamieszczone w obecnej pozycji książkowej. Nasuwa się jednoznaczny wniosek, że książka stanowi niejako podsumowanie i całościowe ujęcie dotychczasowych pojedynczych opracowań, uzupełnionych o nowy materiał.

Walor i aktualność pozycji podkreśla sam Autor w udzielonym wywiadzie. Czytamy w nim: *Kościelna procedura administracyjna jest tą częścią prawa kanonicznego, która z pewnością wymaga rzetelnej analizy. Przede wszystkim dlatego, że jest dziedziną zapomnianą, choć w moim przekonaniu niezwykle ważną. Chodzi bowiem o procedury, które z założenia mają dać gwarancje przestrzegania praw wszystkim wiernym**. Sformułowanie *wszyscy wierni* dotyczy tych, którzy czują się poszkodowani przez administrację kościelną, wydającą konkretne akty administracyjne. Dlatego też istnieje procedura administracyjna, czyli ogół norm regulujących wykonywanie władzy administracyjnej przez odpowiednie organy władzy kościelnej, zwłaszcza w odniesieniu do rozstrzygnięcia możliwych sporów pomiędzy autorami a adresatami aktów administracyjnych, poprzez którą Ko-

---

* *Prawo w służbie wspólnoty*, Wywiad z ks. prof. G. Leszczyńskim przeprowadzony przez ks. red. W. Kulbata, „Niedziela Łódzka” 52 (2009) nr 5, s. VI.